

Dönem : 5
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 59

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 5016 Sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun 798 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesini Değiştiren 28.5.1970 Tarih ve 1265 Sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci Maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 6850 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan Komisyonları Raporları. (1/50)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-8/07064

9 . 11 . 1977

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25.2.1977 tarihinde kararlaştırılan «Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete Yetki Verilmesine dair 5016 sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına dair Anlaşmanın Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak için Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci maddesini değiştiren 1265 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak için Hükümete Yetki Verilmesine dair 6850 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı», gerekçesi ile Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce metinleri ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Uluslararası parasal sistemde özellikle son yıllarda meydana gelen gelişmeler, 1944 yılında Bretton Woods' da belirlenen parasal sistemin bozulmasına ve zamanla işleyemez hale gelmesine neden olmuştur.

1960 yılına kadar işleyen parasal sistemde ABD dolarının anarezerv para olması, altında bağlı bulunması ve diğer paralardan da ABD dolarına bağlı olması esası, ABD'nin hızla artan ödemeler dengesi açıkları (özellikle sermaye hareketlerinden dolayı meydana gelen açıklar), doların durumunu sarsmış ve nihayet 15 Ağustos 1971 tarihinde ABD dolarının altına konvertibilitesi kaldırılmıştır. Kuvvetli para olarak bilinen doların her geçen gün değer kaybetmesi dünya ticaret ve ödemelerinde dolara olan güveni sarsmış böylece dünya altın ve kambiyo piyasalarında istikrarsızlık başgöstermiştir.

Ayrıca dünya ekonomisinin hızlı gelişmesi dünya ticaretinin de hızla artmasına neden olmuş ve bu artan ticaretin finansmanı için mevcut rezervler yetersiz kalmış bu ise likidite sıkıntısına yol açmıştır. Bu rezerv yetersizliğini gidermek amacıyla 1970 yılında Uluslararası Para Fonu çerçevesinde «Özel Çekme Hakları» tesis edilmiştir. Bu gelişmeler, uluslararası parasal sistemin aksamadan işleyişini sağlamak ve denetlemekle görevli bulunan Para Fonunun bu görevini yine eskisi gibi sürdürülebilmesi için Fon Anasözleşmesinde değişikliği zorunlu kılmıştır.

Dünya ticaret ve ekonomisindeki hızlı gelişmelerin ülkelerin likidite ve finansman ihtiyaçlarını artırmış olduğu açıktır. Uluslararası Para Fonu da, üye ülkelere Fon'da mevcut kotaları ile orantılı olarak Fon kaynaklarından yararlanabilme imkânı vermektedir. Bu nedenle, Fon üyesi bulunan ülkelerin kotalarının günün ekonomik koşullarına göre ayarlanması gerekmektedir. Kota artırımı sırasında, genel artırımın yanısıra üyelerin özellik gösteren durumları da nazara alınmış, örneğin OPEC üyelerine, dünya ticaret ve rezervlerindeki artan payları nedeniyle en fazla artış payı ayrılmış, diğer ülkelere durumlarının gerektirdiği paylar sağlanmıştır.

Dünya Bankası ve Uluslararası Finansman Kurumu da üye ülkelere finansman sağlayan kuruluşlardır. Bu nedenle, Para Fonunda olduğu gibi bu kuruluşlarda da üye ülkelerin sermaye paylarının günün ekonomik şartlarına göre ayarlanması zorunlu olmaktadır. Bu kuruluşların, programlarında yer alan finansmanı yerine getirebilmeleri için, borçlanmalarının yanısıra sermaye kaynaklarının da zaman zaman artırılması gerekli olmaktadır. Sermaye ve kotalarda yapılan artırımlar hem bu finansman gereklerindeki artışı ve hem de genel ve üyelerin özel ekonomik gelişmelerini yansıtmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

I. MADDE GEREKÇESİ

Uluslararası Parasal Sistemin Reformunu Gerektiren Gelişmeler ve Nedenler

1944 Temmuzunda ABD'de Bretton Woods'da imzalanan anlaşma ile kurulan Uluslararası Parasal Sistem özellikle 1960'lardan sonra, dünya ticaret ve para piyasalarındaki gelişmelerin sonucu olarak yetersiz kalmaya başlamıştır.

27 Aralık 1945'te yürürlüğe giren Para Fonu Anlaşmasında;

(i) Sisteme dahil milli paralar altına veya 1944 tarihindeki ABD dolarına göre değerlendirilmiştir. Paralar arasında sabit döviz kurları (parvalue) tespit edilmiş ve sistem kurların ayarlanmasına imkân verecek şekilde tanzim edilmiştir. Ancak, bu ayarlama ülkenin ekonomisindeki bir temel dengesizliği düzeltmek için gerektiğinde yapılabilecektir. En önemli husus, döviz kurlarının uluslararası bir önem taşıdığı ve para değerlerinin tespit ve değiştirilmesinin ancak uluslararası bir organizasyon olan İMF ile işbirliği sonunda mümkün olabileceğinin kabul edilmiş olmasıdır.

(ii) Döviz kurlarının istikrarı esas alınmış ve üyeler kendi paraları ile diğer paralar arasında % 1'lik marjlar çerçevesinde (% 1 aşağı, % 1 yukarı) «spot rate» leri (o anki kurları) korumakla kendi sınırları içinde yükümlü kılınmışlardır. Marjlara riayet için, piyasaya müdahale ana bir teknik olarak kabul edilmiştir. ABD doları müdahale için bir ortam ve bir çok marjların kendisine göre tayin edildiği bir para haline gelmiştir. ABD altın alım ve satımında serbest tek ülke kabul edilmiş ve uluslararası muamelelerin uzlaştırılması görevini yüklenmiştir.

(iii) Milli paraların konvertibl olması esas kabul edilerek üyeler ödemeler dengeleri müsait olduğunda paralarını konvertibl hale getirmekle yükümlü kılınmışlardır. Ödemelerdeki kısıtlamaların ve ayırımların kaldırılması amaç edinilmiş fakat sermaye hareketlerini kısıtlamada ülkeler serbest bırakılmışlardır.

Esasları bu şekilde özetlenebilecek Uluslararası Para Fonu (IMF) Anlaşması da dünya altın ve kambiyo borsalarındaki gelişmelerden etkilenecek yetersiz kalmıştır.

Bretton Woods'dan sonraki 30 yılda dünya ticaret ve ödemelerinde büyük gelişmeler olurken aynı zamanda ülkelerin iç politikalarındaki tutarsızlıklar ve döviz kurları politikalarının doğurduğu durumlar ve bu arada uluslararası ekonomik ve mali alanda vukubulan bazı ana değişiklikler yavaş yavaş sistemle telif edilememeye ve özellikle sistemin işleyişi ayarlama süreci (Adjustment Process) yönünden müşküllerle karşılaşmaya başlamıştır.

1960'larda döviz kurlarında hem fazla hem de açık veren ülkeler tarafından zamanında ve yeterli ölçülerde ayarlama yapılmadığından, durum gittikçe vahimleşmiştir. ABD doları konusunda savaş sonrası yıllarında ayarlama yapılması uzun süre pratik olarak düşünülmemiştir. Çünkü ABD en güçlü ekonomiye sahip ve dolar dünya ticareti ve sermaye hareketlerinde anaöneme haiz bulunmaktaydı. Ayrıca, ABD nin bir diğer özelliği de kur marjları hususunda vecibelerini yerine getirme vasıtası olarak serbestçe altın alım ve satım yolunu seçen yegane ülke olması idi. Dolar, diğer paraların kendisine dayandığı başlıca bir rezerv kıymeti olarak kabul edilmekteydi.

Doların değerindeki tutarsızlık, ABD, harp sonrası yıllarında diğer ülkelere kaynaklarını tahsis ederken, yani ekonomik durumu sağlamken bir sorun yaratmamıştır. Ancak, ABD, nin rekabetçi durumunu sarsan maliyetler ve fiyatlardaki bünyevi değişiklikler ve gelişmeler 1960'larda gittikçe rahatsızlık vermeye ve dolar ile diğer paralar arasında kur ilişkileri de bozulmaya başlamıştır.

Diğer taraftan, uluslararası muamelelerdeki artış, toplam rezervlerin de artmasını gerektirmekteydi. Rezervlere olan ihtiyacın bir kısmı yeni altın arzı ve Fon kolaylıklarının kullanılması ile karşılanmakla beraber, toplam rezervlerde doların nispeti ve miktarı büyük ölçüde artmıştır. Bu şekildeki rezerv artışı, ekonomik faaliyet ve genişleme üzerine olumlu etkilerde bulunmasına rağmen, ancak ABD'nin ödemeler dengesi açıkları sayesinde mümkün olabilmiştir. Fazla veren ülkeler de başlangıçta büyük miktarlarda doları elde tutmakta sakınca görmemişlerdir. Çünkü dolar başlıca rezerv parası olarak kabul edilmekte ve Fon Anlaşması IV ncü maddesi gereğince altına konvertibilitesi bulunmakta idi. Artan likidite ihtiyacının karşılanmasında başlıca rol dolara düşmüş, fakat ABD'nin devamlı ödemeler dengesi açıkları ile rezerv yaratma esasına dayanan bu sistem sonradan sallanmaya başlamıştır. (1967 Kasım ayında diğer bir rezerv parası olan sterlin devalüe edilmiştir. Bu çeşit rezerv yaratılmasına güvensizlik ve uzun vadeli global ihtiyaçlar karşılayacak uluslararası bir mekanizmaya ulaşmak arzusu 1969 yılında «Özel Çekiş Hakları» nın tesisine müncer olmuştur.)

ABD nin sistemde bir özelliği de, savaşın sonundan beri dış ödeme açıklarının büyük miktarını kendi parası olan dolar ile finanse etmesidir. Bu düzenleme, miktarla çok büyümediği, dünya rezervlerinin arzu edilen tekrar dağıtılmasını ve bu arada ABD doları olarak mutedil artışları sağladığı uzun bir süre herkes için tatminkâr olmuştur. Bununla beraber, daha sonraları ABD'ni ödemeler durumunu düzeltmek için tedbir alma ihtiyaçlarından kurtarma eğilimi gösteren ve ilave rezerv kaynağı olan bu mekanizmaya dayanan bir sistemin kabul edilebilirliği üzerinde şüpheler doğmaya başlamıştır.

Özel çekiş haklarını tesis eden karar, rezerv yaratılması için daha geniş bir müşterek sorumluluğa ve ayarlama sürecinin daha iyi çalışmasını sağlamaya olan arzudan doğmuştur. Bu karar, önceki rezerv yaratma sürecinin sona erdiği faraziyesi üzerine inşa edilmiştir. Bununla beraber, rezerv parası olarak kabul edilen paralarla rezerv yaratmanın cesameti, ABD'nin dış açığının ve diğer ülkelerde dolar birikmesinin azalmasını sağlayacak her hangi bir mekanizmanın mevcut olmadığını göstermiştir. Her iki husus da döviz kurları uygun-suzluğu ve sermaye kaçışları gibi etkenler altında emsali görülmemiş seviyelere ulaşmıştır.

Diğer taraftan, ülkelerdeki enflasyonla mücadelede uygulanan yöntemler ve alınan tedbirlerdeki farklılıklar, ayarlama gerektiren dış dengesizlikleri daha da genişletmiş ve her ülkenin para politikalarını birbirine zıt olan tarafları ve bu politikaların ödemeler dengesi hedeflerine uyumlu kılınması hususunda eğilimlerdeki tutarsızlıklar dış dengesizliklerin ayarlanmasını daha da güçleştirmiştir.

Ayrıca, sermaye akımlarının her türlü teşvike cevap vermesi ve sabit para değerlerinin korunmasına olan güvenin azalması da dış dengesizliklerdeki önemli artışın başlıca amillerinden birisi olmuştur. ABD'nin ödemeler dengesindeki malum bozukluk, dolar ve altın rezervleri üzerinde şiddetli etkiler yaratan bu cins sermaye akımları ile daha da vahimleşmiştir. Bu durum karşısında, 1968 Mart ayında özel altın piyasasına müdahale durdurulmuştur.

Belçika, Almanya, İtalya, Hollanda, İsviçre, İngiltere, ve ABD 17 Mart 1968 günü Washington'da yaptıkları toplantıda aşağıdaki kararları almışlardır :

(i) ABD resmi altın fiyatını sadece para otoriteleri ile olan işlemlere uygulayacaktır.

(ii) Para otoriteleri Londra ve diğer altın borsalarına altın temin etmeyecekler ve altın satınalmayacaklardır.

(iii) Özel Çekiş Haklarının yakında faaliyete geçirileceği nazarı itibara alınarak, para otoritelerinin elinde bulunan altın miktarı yeterli görülmüştür.

Ancak, resmi altın alınışı durdurulmuş olduğundan ABD'nin elinde bulunan ve miktarı da oldukça azalan altın stokları resmi altın arzının tek kaynağı haline gelmiştir. Bunun üzerine, ABD Mart ayında tedavüle çıkarılan dolarların % 25 nispetinde altın karşılığı olması kaydını kaldırmak suretiyle, altın rezervlerinin tamamını serbest hale getirmiş; ancak bu durumda altın rezervlerinin erimesi tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Nihayet ABD Hükümeti 15 Ağustos 1971 tarihinde IMF Anlaşmasının en önemli maddelerini, Bretton Woods'da kurulan sistemin temel elemanı olan doların altına ve diğer rezerv paralara olan resmi konvertibilitesini kaldırmakla işlemeze hale getirmiştir.

Konvertibilite, Fon Anlaşması VIII nci maddesi 2, 3 ve 4 ncü fıkralarında zikredilen vecibelerin bir milli para tarafından yerine getirilmesi demektir. Bu vecibeler genel bir ifade ile, «bir ülkenin cari muameleler için ödemeler ve transferlerin yapılmasını teminen, diğer ülkelerin ellerinde bulunan kendi parasını istendiğinde altın ve diğer paralara çevirmeye hazır olması» olarak tanımlanabilir. Ancak, uygulamada konvertibl bir para, basıldığı ülke merkez bankası tarafından değil, döviz piyasalarında diğer rezerv paralara tahvil edilmekte olagelmıştır. Piyasa konvertibilitesi Bretton Woods'dan beri ABD doları için var olmuştur.

15 Ağustos 1971 tarihinde doların altına karşı olan resmi konvertibilitesi kaldırılmış olmasına rağmen piyasa konvertibilitesi devam etmiştir. (Yani ABD Hükümeti bu tarihte doların altına olan konvertibilitesinin kaldırıldığını ilan etmekle, hiç bir şekilde dolar karşılığında altın vermekle yükümlü olmadığını resmen beyan etmiştir.)

ABD Hükümeti bu kararını, dünya rezervlerinin dolar ile kendi dış dengesizliği pahasına artışını sağlamak durumundan kurtulmak ve özellikle 1960'larda kaybettiği altın miktarının yükseliği ve artan altın mevcutlarının da yetersiz seviyeye inmesi nedeniyle vermiştir. 1958 - 1967 döneminde ABD'nin resmi altın rezervleri 7,4 milyar dolar azalmıştır.

15 Ağustos 1971 tarihinden sonra geçen aylar, döviz kurlarını iyice dengesizliğe itmiştir. Merkez Bankaları resmi kurları muhafaza için piyasaya müdahaleyi durdurmuşlar ve dolar piyasada dalgalanmaya bırakılmıştır. Ancak, bir çok ülke kendi döviz kurlarının piyasa kuvvetlerine göre hareketine müsaadede isteksiz davranmaya başlamıştır. Bunun yerine, mali muamelelerde kısıtlamalar konulmuş ve ticaret ile ilgili özel tedbirler ihdas edilmiştir. Ayrıca, hükümet politikalarında ciddi kararsızlıklar belirlemeye, dünya ekonomik faaliyetlerinde durgunluk korkusu büyümeye ve dost ülkeler arasında politik sürtüşmeler çoğalmaya başlamıştır. ABD'nin ödemeler dengesi mülhazası ile ithalata koymuş olduğu % 10 nisbetindeki «Surchage» Bretton Woods ruhunu zedelerken, diğer ülkeler misilleme konusunda eğilimler göstermeye başlamıştır. Dolar üzerine dayanan sistem çalışamaz hale gelmiştir. Nihayet, büyük sanayi ülkeleri (10'lar grubu) 17 - 18 Aralık 1971 tarihlerinde Washington'da toplanmışlar ve döviz kurları konusunda yeniden bir ayarlama (Realignment) yapılmıştır. Böylece sistem kuruluşundan 27 yıl sonra uluslararası dayanışma ile kısa vadeli bir tedaviye kavuşmuştur.

17-18 Aralık 1971 tarihlerinde Washington'da Smithsonian'da uluslararası parasal düzenlemelerde istikrarı ve uluslararası ticaretin genişlemesini sağlamak için, birbirleri ile ilgili bir tedbirler manzumesine ihtiyaç duyulmuş bu arada dolar % 8.57 devalüe edilmiş ve 1944 yılından beri süregelen 1 ons altın 35 dolar eşitliği yerine 1 ons altın 38 dolar eşitliği kabul edilmiştir. 12 Şubat 1973 tarihinde uluslararası parasal sistem ABD dolarının ikinci defa devalüe edilmesiyle yeni bir gelişme içine girmiştir. Bu defa 1 ons altın 38 dolar ettiği, 1 ons altın 42.22 dolar eşitliğinde tesis edilmiştir.

Nairobi'de 24 - 28 Eylül 1973 tarihleri arasında toplanan Dünya Bankası ve Para Fonu Governörler Kuruluna uluslararası para sistemi ve bu konu ile ilgili olarak sunulan Reform Ön Taslağında, özel çekme hakkının ana rezerv para olması, altının ve diğer rezerv paraların rolünün azaltılması önerilmiş ve altınla ilgili düzenin aşağıdaki şekilde saptanacağı bildirilmiştir.

Bir alternatifte göre para otoriteleri Fon da dahil olmak üzere piyasa fiyatı üzerinden altın satmakta serbest olacaklar fakat altın satın alamayacaklar, birbirleriyle yaptıkları muamelelerde resmi fiyattan başka bir fiyat kullanmayacaklardır. Diğer bir alternatifte göre altının resmi fiyatı iptal edilecek ve para otoriteleri Fon da dahil olmak üzere, birbirleriyle yaptıkları altın muamelelerinde piyasa fiyatını kullanmakta ve altın satmakta serbest olacaklardır. Bir başka alternatif de, yukarıdaki alternatifin para otoritelerine altın satma yetkisi verilmesiyle değişiklik görmesidir.

Altın ile ilgili diğer önemli bir gelişme de 13 Kasım 1973'de altın için ikili kur sisteminin iptalidir. İkili kur sistemi 1968 yılının Mart ayında Washington'da Amerika, Belçika, Batı Almanya, İtalya, Hollanda, İsviçre ve İngiltere Hükümetlerinin temsilcileri arasında varılan bir anlaşma ile yürürlüğe girmiştir. İkili kur sisteminde, altın fiyatları, belirtildiği şekilde iki grup tarafından tespit edilmekteydi. Birinci grupta, Merkez Bankaları altın için resmi bir fiyat tespit etmekte ve bunun üzerinden işlem yapmaktaydılar. İkinci grupta ise, serbest piyasa fiyatı olup, özel şahıslar arasındaki altın alış-verişlerinde geçerli bulunmaktaydı.

Smietsonian'da kambiyo kurları ile ilgili olarak; parasal sistemin reformu gerçekleşinceye kadar, piyasa günlük döviz kurları için öngörülen % 1'lik marjların geçici olarak genişletilmesi ve % 2 1/4'e çıkarılması kararı alınmıştır. Toplantıya katılmayan diğer üye ülkelerin döviz kurları konusunda Para Fonu ile listişarelerde bulunarak bir karara varmaları ve döviz kurları politikalarında rekabetçi girişimlerle avantaj sağlamamaları temenni edilmiştir. Paritelerdeki değişikliklerin, bir dengesizlik yaratan objektif hususların bulunması halinde kabul edilebileceği üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Döviz kurlarının yeniden ayarlanması ile ABD'nin ithalata koymuş olduğu % 10 oranındaki «Surcharge» ve İş Geliştirme Kredisi (Job Development Credit) mevzuatındaki ilgili hükümlerin kaldırılması üzerinde mutabakata varılmıştır. Ayrıca, uzun vadeli parasal sistemin reformu konusunda, Para Fonu çerçevesi içinde yapılan müzakerelerde karşılaşılan güçlükleri nazarı itibare alması temenni edilmiştir.

10'lar Grubu Bakanlarının Washington toplantısından sonra Para Fonu İcra Direktörleri Kurulu'nun kararı ile «Merkez kurları ve daha geniş marjlar» hususunda geçici bir rejim uygulamaya konulmuştur. 18 Aralık 1971 tarihli kararla günlük kurları idame için üye ülkelerin paraları ile müdahale paraları (Intervention Currency) arasındaki marjlar da genişletilmiş (% 2 1/4 yukarı ve % 2 1/4 aşağı olmak üzere) olmuştur. Bu genişletilmiş marjları kabul eden ülkeler Para Fonuna bu hususu bildirmekle ve kendi paraları ile diğer paralar arasındaki çapraz kur farklarının % 2'den yüksek olmamasını temin etmekle yükümlü kılınmışlardır. Ayrıca, bir ülke parasının alış ve satış kurları münasebetinin, döviz kurları istikrarının gelişmesi bakımından birbirlerine aykırı bulunmaması hükmü getirilmiştir.

1972 yılı dünya ticaret hacminde genişlemeye rağmen, bir kararsızlık yılı olarak idrak edilmiştir. 1960'ların sonlarında konuşulmaya başlanılan «Sistemin reformu» konusu artık 1972 yılında ön plana geçmiştir. 1969'da tesis edilen «Özel çekme hakları» ÖÇH ile dünya likiditesi sorunun hafifletilmesi düşünülmüş ancak bu defa sistemin topyekün reformu konusu ele alınmıştır. Bu cümleden olarak Para Fonu Governörleri Kurulu 26 Temmuz 1972 tarihinde «Uluslararası Parasal Sistemin ve İlgili Meselelerin Reformu» için bir Governörler Kurulu Komitesi kurulması kararı almıştır. «20'ler Komitesi» diye adlandırılan Komite iki yıl süre ile Uluslararası Parasal Sistemin Reformu ve IMF Anlaşmasının tadili konusu üzerinde çalışmış ve hazırladığı raporu 1974 yılında Governörler Kurulu'na vermiştir. Bu raporda uluslararası parasal sistemin reformu konusunda hemen uygulanacak bir program üzerinde anlaşmaya varılmıştı. Bu program şu hususları kapsamakta idi:

- a) Fon anlaşmasında yapılacak bir değişiklik ile karar alıcı yetkiye sahip bir konsey teşkil edilinceye kadar, Fon Governörleri Genel Kurulunu temsilen danışma niteliğinde bir «Geçici Komite»nin kurulması,
- b) Ayarlama sürecinin sıkı bir uluslararası danışma ve gözetim altında bulundurulması için Fon statüsünün kuvvetlendirilmesi,
- c) Dalgalı kur uygulamasıyla ilgili prensiplerin getirilmesi,
- d) Petrol fiyatlarındaki artış nedeniyle üyelere yüklenen ilk mali yükü karşılamak üzere bir yardım kolaylığının sağlanması,
- e) Üyelerin, durumları Fon tarafından incelenip haklı bulunmadan önce, ödemeler dengesine ilişkin cari ve ticari işlemleri için yeni tedbirler getirmemeyi ya da mevcut tedbirleri yoğunlaştırmamayı gönüllü olarak garanti etmeleri yönünde hüküm getirmesi,

f) Evrensel likiditenin yönetimi için Fondaki usullerin geliştirilmesi,
g) Mutabık kalınmış reform hedeflerine uygun olarak altın konusunda uluslararası çalışmanın sürdürülmesi,

h) Özel Çekiş Haklarının ( ) geçici bir süre için para sepeti esasına göre değerinin tespit edilmesi ve ilk olarak yüzde 5 faiz uygulanması,

i) Gelişmekte olan ülkelerin daha uzun vadeli ödemeler dengesi finansmanını karşılamak için genişletilmiş Fon kolaylığının biran önce formüle edilmesi ve kabulü,

J) Geçici Komitenin, kalkınma yardımları ile ÖÇH tahsisi arasındaki bağlantının (link) ne şekilde kurulacağını yeniden gözden geçirmesi, ve bu arada İcra Kurulunun Fon Statüsünde yapılacak değişiklik taslağını hazırlaması,

k) Gelişmekte olan ülkelere gerçek kaynak transferi sorununun incelenmesini yürütmek ve tedbirler tavsiye etmek üzere, bir Dünya Bankası ve Para Fonu Müşterek Bakanlar Komitesi (Joint Ministerial Committee) kurulması,

1) Geçici Komitenin tekrar incelenmesinden sonra Governörler Genel Kuruluna uygun bir zamanda sunulmak üzere, Fon Statüsünde yapılacak olan değişiklik taslağının İcra Kurulu tarafından hazırlanması,

Bundan sonra, Bakanlar veya eşiti düzeydeki temsilcilerden oluşan Komite dağılmış, yerini Geçici Komite'ye bırakmıştır. Geçici Komite'nin çeşitli tarihlerde yapmış olduğu toplantılarda ayrıntıları İcra Direktörleri Kurulunda tartışılan, uluslararası parasal reform konuları görüşülmüş; bu reformun uygulanabilmesi için Anasözleşme'de değişikliği gerektiren hükümler ele alınmıştır.

Altın ve kambiyo piyasalarındaki bu gelişmeler 1944 sisteminin esası olan sabit paritelerin çöküşünü hazırlamış ve çeşitli ülkeler, para birimleri için değişik pariteler uygulamaya başlamışlardır.

Ekim 1976 itibarıyla IMF, üyesi bulunan ülkelerden yedi tanesi yani Belçika, Lüksembur, Hollanda, Almanya, Danimarka, İsveç, Norveç para birimlerini «Snake - yılan» diye adlandırılan «Ortak marjlar» içinde dalgalanmaya bırakmışlardır. Buna göre, bu para birimleri ortalama kurun % 2.22 alt ve üstünde olmak üzere % 4.44 oranında dalgalanabilmektedirler. Dalgalanmalar bu sınırları aştığı an ilgili ülke Merkez Bankası kuru koruyucu alım satımlarda bulunmaktadır. Ülkemizin içinde bulunduğu ondokuz ülke ise para birimlerini serbestçe dalgalanmaya bırakmışlardır. Yedi ülke, paralarının değerini göstergeler grupuna göre dalgalanmaya bırakmışlardır. Kırküç ülke parası halen ABD dolarına, ondört ülke, parası Fransız Frankına ve dört ülke parası İngiliz Sterlinine bağlanmış durumdadır. Beş ülkenin para birimi diğer ülke para birimlerine, oniki ülke para birimi ise özel çekme haklarına, diğer onyeddi ülke parası ise diğer bileşimlere bağlanmış durumdadır.

Kambiyo ve altın piyasalarındaki bu karışıklık, uluslararası parasal sistemin düzenli bir şekilde yürütülmesi ile görevlendirilmiş olan IMF'in görevini tam anlamıyla yerine getirememesi ile sonuçlanmış ve bu nedenle koşulları sisteme göre ayarlamak yerine, sistemi koşullara göre yeniden düzenlemek gereği doğmuştur. IMF Anlaşması'nın değiştirilmesi bunu amaçlamaktadır.

1976 Ocak ayında Jamaika'da yapılan Geçici Komite, toplantısı sırasında reform üzerinde anlaşmaya varılmış ve şu kararlar alınmıştır :

1. Altınla ilgili olarak;

a) Altının resmi fiyatının kaldırılması;

b) Aksi toplam oy gücünün % 85 çoğunluğu ile kararlaştırılmadıkça Fon ile olan işlemlerde altın kulllanma yükümlülüğünün kaldırılması ve Fonun işlemlerde altın kabul etme yetkisinin kaldırılması;

c) Fon altınlarının 1/6'sının Gelişme Yolundaki Ülkeler yararına kullanılmak üzere satılması;

d) Altının fiyatını tespit için hiçbir müdahalede bulunulmaması;

e) Onlar Grubunun elinde bulunan mevcut altın miktarının artırılmaması;

f) Altın alım - satımı konusunda Merkez Bankalarının aralarında anlaşmaya varabilmesi.

2. Kambiyo kurları ile ilgili olarak;

Kambiyo kur rejimi şu esaslara dayalı olacaktır : Kambiyo kurlarındaki kararlılık, kaynağını uygun para ve maliye politikasından alacaktır. Yani üyeler uyguladıkları bu politikalarda bu amacı sağlayacak ilkeleri gözetecekler, avantaj sağlayıcı kambiyo ayarlamalarından kaçınacaklardır. Üye ülkeler, kendi paralarının de-

ğerleri için ÖÇH veya başka bir kıymeti seçebilecekler, fakat bu kıymet hiçbir zaman altın değerine dayalı olmayacaktır. Para değerinin diğer bir veya birden fazla ülke parasına bağlanması ve korunması mümkün olduğu gibi üye ülke seçeceği başka bir yöntemi de uygulayabilecektir. IMF ileri bir tarihte toplam oy gücünün % 85 çoğunluğu ile alacağı bir karar ile; uluslararası ekonomik koşulların, kambiyo anlaşmalarından oluşan yaygın bir sistemin başlatılmasına izin verdiğine karar verecek ve bu kararın verilmesi ile birlikte kararlı fakat ayarlanabilir pariteler uygulamasına geçilecektir. Bu sistem şu özellikleri taşıyacaktır : Her üye kendi parasının değerini ÖÇH veya IMF tarafından tavsiye edilen başka bir ortak para değer aracı cinsinden belirleyecek ve IMF'e bildirimde bulunacaktır. (Bu ortak para değer aracı altın veya başka bir başka ülke parası olmayacaktır.) Uygulanacak olan kurlar pariteden % 4,5'ten (alt ve üst) daha fazla sapmayacaktır. Bu marj IMF tarafından toplam oy gücünün % 85 çoğunluğu ile başka bir marj veya marjlar şeklinde de belirlenebilecektir. Temelli bir dengesizlik tehlikesi olmadıkça para değerinde değişiklik yapılmayacaktır.

Jamaika toplantısında son şeklini alan Fon Anlaşması, Governörler Kurulunca kabul edilmiştir. Söz konusu Anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için, halen üye ülkelerin yasal organlarının onay işlemi devam etmektedir.

I. ULUSLARARASI PARASAL SİSTEMİN REFORM - ÖNCESİ NİTELİKLERİ :

(A) Giriş :

İkinci Dünya Savaşı ertesinde, bir araya gelen ülkeler, savaşın neden olduğu çöküntülerin mali alanda giderilmesi için 2 kardeş kuruluş tesis edilmesini kararlaştıran toplantıyı Bretton Woods'da yapmışlardır. Bu toplantıların sonucunda, imar ve kalkınma hizmetlerinin finansmanı için Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) ve uluslararası parasal sistemin belli bir düzene bağlanması ve bu amaçla geçici dengesizlikleri finanse etmek amacıyla Uluslararası Para Fonunun (Fon) kurulması kabul edilmiştir.

(B) Uluslararası Para Fonunun Görev ve Yetkileri :

a) Amaçlar :

i) Uluslararası parasal sorunlar konusunda danışma ve işbirliğini sağlayacak sürekli bir kuruluş aracılığı ile uluslararası parasal işbirliğini geliştirmek,

ii) Uluslararası ticaretin genişlemesi ve dengeli büyümesini kolaylaştırmak ve böylece yüksek düzeylerde çalışma ve reel gelirin sağlanmasına sürdürülmesine ve öncelikli ekonomi politikası hedefleri olarak, bütün üyelerin üretken kaynaklarının geliştirilmesine katkıda bulunmak,

iii) Kambiyo istikrarını sağlamak, üyeler arasında düzgün kambiyo kararlaştırmalarını sürdürmek, kur düşürme rekabetinden kaçınmak,

iv) Üyeler arası cari işlemlere ilişkin olarak ve dünya ticaretinin büyümesini zedeleyecek kambiyo kısıtlamalarının kaldırılması yolunda çok taraflı ödemeler sisteminin tesisine yardımcı olmak,

v) Uygun güvenceler altında, Fon kaynaklarını geçici olarak hazır ederek üyelere güven vermek ve böylece, ulusal ve uluslararası refah yıkıcı tedbirlere başvurulmaksızın, üyelere, ödemeler dengelerindeki ayarsızlıkları düzeltme olanağı sağlamak,

vi) Yukarıdakilere uygun olarak, üyelerin ödemeler dengesindeki eşitsizliklerin süresini kısaltmak, hacmini azaltmak.

b) Uluslararası Para Fonu Anlaşması, kuruluşundan yakın zamanlara kadar üye ülkelerin dolara ve altına bağlı sabit pariteler uygulamalarını öngörmektedir. Yani sistem, altın - dolar standardı olarak adlandırılabilir. Her üye, kendi ulusal parasını altın ve dolar cinsinden ifade ettikten sonra bu paritenin değiştirilebilmesi oldukça zor koşullara bağlanmıştır. Şöyle ki, yapılacak günlük kambiyo işlemleri, paritenin altında ve üzerinde yer alan % 1'lik marjın dışına taşamayacaktır. Paritede değişiklik, ancak temelli bir dengesizliği düzeltmek amacıyla Fon ile danışılarak yapılabilir. Paritede % 10'u aşmayan bir değişikliğe Fon itiraz etmeyecek, bu oranı geçen değişiklik önerisi 72 saat içerisinde kararlaştırılacak Fon onay veya itirazına tabi olacaktır,

Fonda her ülkenin % 25'i altın ve geri kalanı kendi parası cinsinden ödenen bir kotası vardır. Kotaların ne tutarda olması gerektiği her 5 yılda bir gözden geçirilerek karara bağlanır. Fon varlıklarının değeri altın cinsinden muhafaza edilir. Bu nedenle, zaman zaman ülkelerin değer azalış ve artışına göre ayarlamalar için para ödemeleri veya tahsil etmeleri gerektiği hesaplanır.

Üye ülkeler ödemeler dengesi veya rezerv durumlarındaki veya ihracatlarındaki olumsuz gelişmeler nedeniyle Fon kaynaklarından yararlanabilirler. Her üye kotasının altın olarak yatırdığı % 25'lik kısma tekabül eden değerdeki kısmını (altın tranşı) herhangi bir şarta bağlı olmaksızın kullanabilir. Buna ek olarak her % 25'lik dilimlerde (kredi tranşları) çeşitli şartlara bağlı olarak kullanımlarda bulunabilir. Kullanımlar fon literatüründe «alım» olarak tanımlanmaktadır. Çünkü, yapılan işlem bir kredi veya ikraz işlemi şeklinde olmayıp ulusal para verip karşılığında özel çekme hakları sağlamak şeklinde cereyan etmektedir. Özel çekme hakları da ilke olarak her tür paraya dönüştürülebilir nitelikte olduğundan sonuç, ulusal para ile döviz satın alınması şeklinde tecelli etmektedir.

Altın ve kredi tranş kullanımlarına ek olarak, İhracat dalgalanmalarının telafi edici finansmanı, düzenleyici stok finansmanı, Stand-by ve ödemeler dengesi ve rezerv durumu güçlü ülkelerden sağlanan fonlar ile finanse edilen Petrol fonu gibi kolaylıklar da ülkelerin kullanımına sunulmuştur. Aksine karar alınmadıkça, üyeler 12 ay içerisinde kotasının % 25'ini ve herhal - ve kârda % 200'ünü geçen alımlarda bulunamamaktadırlar. Fon, kendi bütçesinde kıtlaşan para mevcutlarını artırmak üzere kaynak yenilemesinde bulunabilmektedir. Fonun kuruluşu içerisinde, en yüksek karar organı her ülkenin teker teker temsil edildiği Güvernörler Kuruludur. İcra Direktörleri Kurulu 20 kişiden oluşmakta, en yüksek kotaya sahip 5 ülke birer İcra direktörü atamakta, 15 İcra direktörü de geri kalan üyelere seçilmektedir. Fonun en üst yöneticisi yönetici direktördür.

Fon, başlıca 2 hesap (Genel hesap ve özel çekme hakları hesabı) aracılığı ile işlemlerini yürütmektedir. Hesaplar özel çekme hakları cinsinden (1 özel çekme hakkı = 0.888 671 gram saf altın) tutulmakta ve iki hesap birbirinden ayrı mütalaa olunmaktadır. Özel çekme hakları hesabına her üyenin iştirakçi olması zorunlu değildir.

İştirakçilerin, özel çekme hakları hesabında asgari % 30'luk bir bakiye bulundurmaları gerekmektedir. Elinde fazla miktarda özel çekme hakkı bulunan iştirakçilerin bunları makûl düzeylere indirebilmesine olanak verecek ve bunlar karşılığında ücret alabilecekleri hükümler getirilmiştir. Genel ilke, özel çekme hakları ve rezervlerin üyeler arası dengeli dağılımıdır.

II. GETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLER :

1. Fonun Yapısı :

Ortaya çıkan gelişmelere paralel olarak, fonun bünyesine yeni bazı organ ve hesapların eklenmesi gereği duyulmuş, yapı önemli bir değişiklik görmemiştir. Özel çekme hakları bölümü yanında, üç hesabı bünyesinde bulunduran Genel bölümü mevcut olacaktır. Bu üç hesabın ilki Genel kaynaklar hesabı olup, normal olarak Genel hesap aracılığıyla yürütülen bütün işlemler burada yer alacaktır. Özel kullandırmalar hesabı olarak adlandırılan 2 nci hesapta fonun altın satışlarından elde edilen kârlar muhafaza edilecek ve bu hesabı yöneten kurallara uygun olarak sarfolunacaktır. Sonuncu hesap olan yatırım hesabında ise yatırım için kullanılan ve yatırımlardan elde edilen hâsılat izlenecektir. Bu hesaplar birbirinden ayrı olarak yürütüleceklerdir.

Fona üyelik, üye ülkelere özel çekme hakları bölümüne iştirak hakkını vermekte ancak zorunluluk teşkil etmemektedir. Bir işlem, özel çekme haklarını gerektirmedikçe bütün işlemler için genel hesap kullanılmaktadır.

2. Üyelik ve Kotalar :

Üyelik konusunda benimsenen ilkelerden biri, kota artış ve tahsislerinde benzer durumdaki tüm üye ülkeler için ayrıcalık yapılmamasını ve eşit oranlar uygulanmasını içeren ilkedir. Bir ülkenin üyeliğe kabulü kararının üyeler arasında farklılık gösteren sürekli hak ve yükümlülükler yol açmaması benimsenmektedir. Kotaların tamamı ödenecek, bu kotanın ne kadarlık kısmının üyenin kendi parası ve ne kadarlık kısmının rezerv varlıklar (özel çekme hakları veya diğer ülkelerin paraları) ile ödeneceği, üye ülkenin rezerv durumuna da bakılarak Güvernörler Kurulunca belirlenecektir. Kotalar ve fonun bütün hesapları özel çekme hakları cinsinden ifade edilecektir.

Kotaların değiştirilebilmesi için 2 koşul gereklidir : 1) Üyenin rızası, 2) Yeni ve eski kota tutarları arasındaki farkın ödenmesi. Bu suretle, kotalar karşılığı fonlar toplanmadan kullandırma yapılmaması kuralı benimsenmiş olmaktadır. Anlaşmanın değiştirilen maddeleri yapılacak altın satışlarından elde edilecek kârların, ilk kaydedileceği özel kullandırma hesabından genel kaynaklar hesabına aktarılmak sureti ile de kota artırımına olanak vermektedir.

Anlaşmanın değiştirilen maddelerine göre, evvelce 30 gün olarak belirlenen kotaların ödenmesi süresi fon tarafından belirlenecek bir süre şeklinde değişmeye uğramıştır. Evvelce altın ile ödeme zorunluluğu olan % 25'lik kota payı için, bu tür ödeme yükümlülüğü kaldırılmakta ve bu kısmın özel çekme haklarıyla, başka bir ülkenin parası ile - o ülkenin mutabakatı alınarak - veya ilgili ülkenin kendi parası ile ödenmesi mümkün kılınmaktadır. Benimsenecek herhangi bir ödeme şekli tüm ülkelere aynen uygulanacaktır. Ancak bir diğer üye ülke parası ile ödeme biçimi öngörülmüyor ise bunun bütün ülkeler için aynı olması gerekmektedir. Ayrıca, başka ülke parası ile ödeme, o ülkenin fondaki para mevcutları o ülkenin komisyon ödemesini gerektirecek düzeyi aşmadığı takdirde mümkün kılınacaktır. (Bir üye ülkenin komisyon ödemesi durumu o ülkenin fondaki kendi parası mevcutları kotası tutarını aştığında ortaya çıkmaktadır).

Kotanın % 25'lik kısmının altınla ödenmesi yükümlülüğü kaldırılmış olmakla birlikte, fon % 85 oy çokluğu ile, bir üye ülkenin anlaşılacak bir piyasa fiyatı üzerinden altın ile ödeme yapmasına da izin verebilecektir. Kotanın ilgili ülke parası ile ödenecek bölümü için fon, eğer o ülke parası kendi işlemleri için gerekli bir para değil ise, karşılığında ciro edilemez, faizsiz bir bono da kabul edebilmektedir.

3. Kambiyo Düzenlemeleri :

(a) Genel Hükümler :

Kambiyo düzenlemelerine ilişkin olarak getirilen kuralların amaçları şöylece sıralanabilir: Mal ve hizmetlerin değişimini ve sermayenin ülkelerarası hareketini kolaylaştıracak, sağlıklı ekonomik büyümeyi, mali ve ekonomik istikrar için gerekli düzgün temel koşulları içeren sürekli kalkınmayı sağlayacak bir çerçeveyi oluşturmak. Üye ülkeler düzenli kambiyo kurlarını sağlayacak, istikrarlı kambiyo kurlarını geliştirecek bir sistem konusunda fon ile ve birbirleriyle danışmalarda bulunacaklardır.

Değiştirilen anlaşma maddelerine göre ülkeler istedikleri tür kambiyo uygulamasında bulunabilirler. Yani üye ülkeler kambiyo kurlarının saptanmasında istedikleri herhangi bir yolu izleyebilirler. Hatta bu serbestiyet, fon, koşulların sabit parite uygulamasına geçmeye olanak verdiğini kabul ederek bundan üyeleri haberdar ettiği tarihten sonra dahi devam edebilecektir. Bununla birlikte, her üye, uygulamaya niyetli olduğu kambiyo düzenlemesi ve bunda yapılacak değişiklikler konusunda fona bilgi verecektir. Seçilecek kambiyo düzenlemesi konusundaki serbestiyet, bu düzenlemenin fonun amaçları ve üyenin yükümlülükleri ile uyumlu olmaktadır.

Fon, uyguladıkları kambiyo düzenlemeleri ne olursa olsun, bütün üyelere rehberlik edecek bazı ilkeler benimseyecektir. Bu ilkeler belirlenirken düzenli bir ekonomik kalkınma, makûl bir fiyat istikrarı, üyelerin diledikleri kambiyo düzenini seçme özgürlüğü gibi hususları içerilecek, üyelerin iç sosyal politik uygulamalarına saygı gösterilecektir.

(b) Pariteler :

Fon, koşullar elverdiğinde, % 85 oy çokluğu ile, sabit fakat ayarlanabilir yaygın kambiyo düzenlemeleri sistemini oluşturan pariteler sistemine dönme kararı alabilir. Değiştirilen Anlaşmanın yürürlüğe girdiği anda mevcut pariteler geçerliliklerini yitireceklerdir. Bir üye, başka bir kambiyo düzenlemesine gitmedikçe parite saptamak zorundadır. Parite dışında bir uygulamaya niyetlendiğinde ise, bunun fon amaçları ve üye yükümlülükleri açısından fon ile karşılıklı görüşmeye konu edilmesi gerekecektir. Üye istediği bir zamanda parite sistemine dönebilecektir. Fon, iç sosyal ve politik uygulamaları gerekçesiyle, parite uygulamayı öneren üyenin bu önerisine itiraz edemeyecektir.

Günlük kambiyo işlemleri için paritenin % 4,5 altında ve üstünde döviz alım - satımına izin verilmektedir. İsteyen üye bu marjları daha da daraltabilecektir. Fon, % 85 oy çoğunluğu ile bu marjı daraltıp, genişletme yetkisine sahip olacaktır. İleriye yönelik - vadeli - kambiyo işlemleri için marj saptama yetkisi kaldırılmıştır. Fon, hangi işlemlerin katlı kur veya ayırımı düzenleme sayılacağını belirleyecektir.

Bir üyenin parite değiştirmesi, ancak temelli bir dengesizliğin düzeltilmesi veya dengesizlik tehlikesi olması halinde mümkündür. Paritelerin değeri için esas alınacak kıstası fon belirleyecektir. Bu ortak değer, özel çekme hakları veya altın dışında herhangi bir diğer değer olabilir.

(c) Konvertibilite :

Üyelerin konvertibilite yükümlülükleri olmakla birlikte, bazı koşullara bağlanmıştır: Bu koşullardan ilki, konvertibilitesi talep edilen bakiyenin cari işlemler sonucunda o sıralarda elde edilmiş olması veya konvertibilitenin cari işlemlerdeki ödemeler için gerekli olması hususudur. Diğer önemli bir koşul, konvertibilite talep eden üyenin, fon kaynaklarından yararlanma konusunda yetkili kılınmış olması gerekir. Konvertibilite talep eden ülkenin parasını fondan satınalmayan bir ülke, kendi parası cinsinden olan resmi para bakiyelerinin gerek fon kaynaklarının ve gerekse diğer varlıkların kullanımı suretiyle konvertibilitesini sağlamak zorunda değildir. Bununla birlikte, üyeler, başka üyeler elinde bulunan kendi paraları bakiyelerinin konvertibilitesini gönüllü olarak sağlayabilirler ve karşılığında özel çekme hakları verebilirler.

4. Fon Genel Kaynaklarının Kullanımı :

Fon, istek olduğunda mali veya teknik bazı hizmetlerde bulunabilecektir. Ancak bu hizmetler hiçbir şekilde üyelere altın işlemlerinde yardım şeklinde olmayacaktır. Mali hizmetlere örnek olarak, üyelerce veya başkalarınınca tevdi edilen kaynakların yönetimi gösterilebilir. Nitekim fon, trust fonu ve faiz yardım hesabı gibi yollardan, en ciddi şekilde etkilenmiş üyelerine yardımda bulunmuştur. Faiz yardım hesabı, petrol bunalımının üye ülkelerin ödemeler dengesinde yarattığı olumsuz etkilerin, kurulan petrol fonu kolaylığı kanalı ile finanse edilmesi sırasında, yararlananlardan istenilen faizin yükünü azaltmak amacını gütmekteydi.

Mali hizmetlere ilişkin işlemlerin fon adına yapılmaması benimsenmektedir. Gerek özel çekme hakları bölümünün ve gerekse genel bölümün varlıkları bu tür hizmetlerin yürütülmesinden ortaya çıkan yükümlülük ve borçların karşılanmasında kullanılamayacaktır.

Üyelerin fon genel kaynaklarını kullanma yetkileri belirli paralar cinsinden belirlenmemiştir. Alımda bulunmak isteyen bir üyeye satılacak para fon tarafından seçilecektir. Bu tür işlemler için belirlenecek fon politikaları, üyelerle danışılarak, zaman içerisinde fon üyeleri arasında dengeli durumun sürdürülmesi arzusu yanısıra, üyelerin ödemeler dengesi ve rezerv durumlarını nazara alacaktır.

Üyelerin özel çekme hakları ve karşılığında döviz için alımında bulunabilmeleri için 4 şart yerine getirilmelidir:

(a) Üyenin genel kaynaklar hesabındaki kaynaklardan kullanımı, anlaşma ve fon politikaları ile uyumlu olmalıdır.

(b) Üye, bu alıma ödemeler dengesi veya rezerv durumu veya rezervlerindeki gelişmeler dolayısıyla ihtiyaç duyduğunu ortaya koymalıdır.

(c) Önerilen alım, rezerv tranşı alımı olmalı veya alımda bulunan ülkenin fondaki kendi parası mevcurları kotasının % 200'ünü aşmamalıdır.

(d) İlgili üyenin, fon tarafından fon genel kaynaklarını kullanma yetkisi kaldırılmış olmamalıdır.

Yukarıda rezerv tranşı olarak adlandırılan husus evvelce altın tranşı olarak bilinmekteydi. Rezerv tranşı alımı ile kastedilen husus, üyenin fondan, özel çekme hakkı (evvelce altın) olarak ödediği kotası karşılığında özel çekme hakkı, dolayısıyla döviz sağlaması olmaktadır. Yapılan bu işlem sonucunda üyenin fondaki ulusal para mevcudu kotası tutarını aşmamış (Kotanın % 25'inin özel çekme hakkı - evvelce altın - ve % 75'inin ulusal para cinsinden ödenmiş olması dolayısıyla) olacaktır. Bu hesaplamada, ihracat dalgalanmalarının telafi edici finansmanı ve işlenmemiş ürünler düzenleyici finansmanı kolaylıklarını yoluyla yapılan çekişler nazara alınmayacaktır.

Parası serbestçe kullanılabilir türde olmayan bir ülke, fondan satın alınan kendi parasını, serbestçe kullanılabilir bir para ile değiştirecektir ve bu değiştirme, alımda bulunan ülke açısından özel çekme hakları olarak bir değer kaybı ile sonuçlanmamalıdır. Serbestçe kullanılabilir para iki nitelik taşımaktadır: a) Uluslararası işlemlerde ödemelerin yapılmasında fiilen yaygın olarak kullanılmalı, b) Başlıca kambiyo piyasalarında geniş ölçüde değişime konu edilmelidir. Koşullar gerektirdikçe fon, serbestçe kullanılabilir para listesine yenilerini etkileyebilir veya çıkarabilir.

5. Geri - Satın Alma

Bugüne kadarki uygulamada, üyelerin Fondan yapmış oldukları alımları geri ödemeleri hükümleri, Fon genel kaynaklarının geçici olarak kullanımına olanak verecek şekilde sonuçlanmış, bu yükümlülük uygun olmayan zamanlarda güçlükler arz etmiştir.

Geri - alım yükümlülüğünün şu şekillerde olabilmesi mümkün kalmıştır: a) Üyenin Fondaki kendi parası mevcutları, komisyon ödemesi zorunluluğu yaratacak bir duruma gelmiş ise, para mevcutlarını geri - satın alabilir. b) Fondan alımda bulunan ülkenin, ödemeler dengesi ve rezerv durumu iyileşme gösterdiğinden normal olarak geri - alımda bulunması beklenir. Alımın yapılmasına neden olan sorunun tümüyle ortadan kalkmasını beklemek zorunluluğu yoktur. Bu kıstasa göre, geri - alım bekleyişi, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmamakta, ancak Fonun, geri - alım yapılması için üyeye uyarıda bulunmasına neden olmaktadır. c) Yukarıda yazılı bekleyiş ve yükümlülük, üyenin ödemeler dengesi ve rezerv durumu iyileşme gösterdiğinde ortaya çıkmakta, buna ek olarak, alımda bulunduğu tarihten itibaren 5 yılı aşmamak üzere, Fondaki üye parası mevcutlarının, komisyon ödemesi gerektiren kısmının geri - alımı yükümlülüğü şeklinde bir veçhe de kazanmaktadır. Taksitle ödeme halinde, alımdan itibaren 3 yıldan sonra başlayarak 5 nci yıl sonuna kadar ödemelerde bulunmak gerekmektedir. Bu süre içerisinde ödemeler dengesi ve rezerv durumu iyileşme göstermese dahi geri - alım yapılmak gerekmektedir. d) Fondan alım diğer özel politikalar uyarınca yapıyor ise % 85 oy çokluğu ile 3-5 yıldan farklı geri - alım dönemleri belirlenebilecektir. e) Üyelerin Fondaki kendi paraları mevcutları alımlar dışında da artabileceğinden, bu tür artışlarda geri - alım için üyelere göre farklı politikalar uygulanabilecektir. f) Fon geri - alımda, kredi transferi için geçerli olan geri - alım sürelerinden daha kısa geri - alım süreleri öngörür ise bu hüküm ancak o karar tarihinden sonra artış gösteren para mevcutları için geçerlilik taşıyacaktır. g) İstisnai zorlukların ortaya çıkması halinde Fon ödeme sürelerini geciktirebilecektir. h) Geri - alım yükümlülüğünü yerine getirmeyen üye ile danışmada bulunularak ve gecikmeyi açıklaması istenerek yeni bir süre verilecek, bundan sonra üyenin Fondaki para mevcudu satışa çıkarılacaktır. Üye bu satışı veto edemeyecektir. Bu arada, üyenin daha yüksek oranlarda komisyon ödemesi ve Fon genel kaynaklarından yararlanma hakkının kaldırılması gibi tedbirler de alınacaktır. i) Geri - alım özel çekme haklarıyla veya Fon tarafından belirtilecek diğer üyeler paralarıyla yapılacaktır. j) Geri - alım yükümlülüğünde olan üye, Fonun istediği üye ülke parasını, o üyeden serbestçe kullanılabilir para karşılığında ve aralarında anlaşacakları bir kur - Fon Anlaşmasına uygun olan - üzerinden sağlayabilir.

Üyeler geri - alımı altın ile yapamazlar. Ancak, Fon % 85 oy çokluğu ile piyasa fiyatına dayalı bir fiyat üzerinden altın kabul etmeyi kararlaştırabilir.

6. Komisyonlar, Ücretler, Hesaplama Oranları ve Değerin Muhafazası :

(a) Komisyonlar :

Uluslararası Para Fonu 3 çeşit komisyon tahsil etmektedir: i) Diğer üyelere kendi parası karşılığında alımda bulunan üyenin ödediği «Hizmet komisyonu», ii) Altın alım - satımlarında uygulanan «Müamele komisyonu» ve iii) Kotasının üzerinde para mevcudu olan üyelere alınan devrevi komisyonlar. Ayrıca stand-by ve benzeri anlaşmalar sırasında taahhüt komisyonu alınmaktadır.

Yeni Anlaşma maddelerine göre Fon, genel kaynaklar hesabı aracılığıyla yürütülen tüm işlemler için makûl ve her üye için aynı oranda komisyonlar tahsil yetkisine sahip olacaktır. Ödenecek komisyonların oranları Fon nezdindeki üye parası mevcutlarının kaldığı süre ile orantılı olarak artış gösterecektir. Normal olarak müterakkiyet kabul edilmekle birlikte böyle olması kesin bir zorunluluk da teşkil etmemektedir.

Bütün komisyonlar özel çekme hakları cinsinden ödenecektir. İstisnai durumlarda Fon ile danışma suretiyle diğer üyelerin parası ile ödemeye izin verilebilir. Ancak Fon, bu tür ödemelerin, parası ile ödeme yapılan üyenin Fondaki para mevcutlarının o üyenin komisyon ödemesini gerektirecek düzeye varmamasını sağlayacak şekilde izin verecektir.

(b) Ücret :

Bu konuda değiştirilen Anlaşma maddeleri önemli farklılıklar taşımaktadır. Halen, üye kotasının % 75'i (ki bu kısım üyenin kendi parası ile ödenmektedir.) O üyenin Fondaki para mevcutları günlük ortalama bakiyesini aşıyor ise, aşan kısım üzerinden ülkeye ücret ödenmektedir. Bu oran % 1,5 olarak belirlenmiştir.

Değiştirilen Anlaşmaya göre ise, kotanın % 75 ile % 100'ü arasında belirlenecek bir miktarın yukarıda anılan ortalama günlük bakiyeyi aşan kısmı üzerinden ödeme yapılacaktır. Kredi transından kullanımı addedilmeyen bazı alımlar bu hesaplamada nazara alınmayacaktır.

Ücret için belirlenecek oran özel çekme hakları üzerinden alınan faiz oranından fazla veya onun 4/5'inden az olmayacaktır. Ücret, özel çekme hakları ile Fon veya üyenin kararı ile üye parası ile ödenecektir.

(c) Hesaplama oranları ve değer muhafazası :

Hâlen hesaplamalar paritelere göre yapılmakta, pariteler ise altına bağımlı bulunmaktadır. 16 ülke parasından değerini alan özel çekme hakları ise altın ile ifade edilmiştir. (1 özel çekme hakkı = 0.888671 gram altın) değiştirilen anlaşmada iki yönden farklılık bulunmaktadır: i) Hesaplamalar özel çekme hakları cinsinden yapılacaktır. (Bu husus, uluslararası parasal sistemde altının rolünün giderek azaltılarak özel çekme haklarına merkezi bir rol kazandırılması ile ilgilidir.) ii) Bu hüküm, kambiyo kurlarının ve kambiyo işlemlerindeki marjların hesaplanmasına uygulanmayacaktır. Yani, paritelere ilişkin ortak değer ölçüsü özel çekme hakları olmayabilir.

Genel hesapta yer alan varlıklar özel çekme hakları ile ifade edilecektir. Üyelerin genel hesaptaki para mevcutları özel çekme hakları değeri üzerinden muhafaza edilecektir. Böyle olunca, üyeler paralarının değeri düştükçe veya arttıkça ayarlama yapmak zorunluluğunda olacaklardır. Bu çerçevede, genel kaynaklar hesabında bulundurulması gereken üye parası mevcutları yerine geçmek üzere ikame edilen bonolar ile, genel kaynaklar hesabında tahsil edilecek ve ödenecek tutarlar için de aynı yöntem uygulanacaktır.

7. Altın

Altının uluslararası parasal sistemdeki rolünün giderek azaltılması amacıyla yeni anlaşmada aşağıda yazılı önemli değişiklikler yer almaktadır:

(a) Altının, parite sisteminde ortak değer ve özel çekme haklarında değer birimi olma fonksiyonu kaldırılmaktadır.

(b) Altının resmi fiyatı kaldırılmıştır.

(c) Üyeler ile Fon arasındaki karşılıklı ödemelerde altın ile yapılması gerekli olanlarda bu yükümlülük kaldırılmaktadır. Altın ile ödemelere, ancak yüksek bir çoğunluk kararı ile izin verilebilir.

(d) Fon, mevcutlarındaki 50 milyon ons tutarındaki altını elden çıkaracaktır.

(e) Fon, geri kalan altınları elden çıkararak kârını özel bir hesaba almaya yetkili kılınmaktadır.

(f) Fon, altın ile ilişkili işlemlerde, altının fiyatını yönetecek veya piyasada sabit bir fiyat kazanmasını sağlayacak girişimlerden kaçınacaktır.

(g) Uluslararası likiditenin daha iyi gözteimi ve özel çekme haklarının uluslararası parasal sistemde merkezi bir rezerv varlık haline gelmesini sağlayacak konularda üyeler Fon ile işbirliğinde bulunacaktır.

Elden çıkarılmasına karar verilen 50 milyon onsluk altının kullanımı şöyle olacaktır: a) Bu miktarın yarısı, 31 . 8 . 1975 tarihinde üye olanlara, kotaları oranında ve resmi fiyatı üzerinden bedeli karşılığında transfer edilecek, b) diğer yarısı ise, bu tarihte üye olan gelişme yolundaki ülkeler yararına satılacaktır. Bu amaçla görev yapmak üzere bir Trust Fonu kurulmuştur.

Fona altın ile ilişkili olmak üzere, değiştirilmiş anlaşmada şu yetkiler tanınmaktadır:

a) Fon, değişiklik tarihinde, elinde 50 milyon onstan artakalan altını 31 . 8 . 1975 tarihinde üye olanlara kendi paraları karşılığında resmi fiyatı üzerinden satabilir.

b) Fon, değişiklik tarihinde elinde kalan altını bakiyesini piyasa fiyatından üyelere satabilir ve sermaye kıymetinin üzerindeki hâsılatı yatırım hesabına yatırımda kullanılmak üzere alabilir. Artakalan hâsılatı da belirli bazı amaçlarda kullanılıncaya kadar özel kullandırma hesabına alabilir:

c) Fon, özel kullandırma hesabındaki paraları gelişme yolundaki üyelere dağıtmak yerine, bu altınları resmi fiyatı üzerinden bu ülkelere satabilir. Böyle bir işlem de, satılacak altınların kârlarının bu ülkelere dağıtımının sağlayacağı sonucu verecektir.

d) Fon, üyelerin altın ile ödeme yapmalarını kabul edebilecek ve bu şekilde edinilen altınları piyasa fiyatı üzerinden satabilecektir.

Fon, altın satarken, bu satış hangi üye parası üzerinden yapılıyor ise ona danışacaktır. Eğer bu satış, parası kullanılacak üyenin Fondaki para mevcutlarını o üyenin komisyon ödemesini gerektirecek düzeye varıracak ise o üyenin satıştan önce onayının alınması gerekir. Fondaki üye parası mevcutları evvelce olduğu şekilde altın üzerinden değil özel çekme hakları üzerinden değerlemeye tabi tutulacaktır.

Yukarıda anılan özel kullandırma hesabı, altın satışları sonucu elde edilecek kârın kullanımında fonksiyon görecekler. Altın satışlarının Fon kayıtlarında yer alan kıymeti (0.888671 gram altın = 1 özel çekme hakkı) yerine piyasa fiyatı üzerinden satılması halinde ikisi arasındaki fark kâr olarak belirecek ve Özel Kullandırma Hesabına alınacaktır. Bu Hesap Genel Hesaptan ayrı olarak muhafaza edilecek ve değer muhafazası hükümlerine tabi olmayacaktır. Bu Hesaptaki paralardan, ancak Fonun olağan işlemlerindeki ani kullanım gerekçesi ile Genel Kaynaklar Hesabına aktarma yapılabilecektir. Bu Hesapta yer alan paralar yatırımda kullanılabilir. Yatırım yapılacak kıymetler, gelir getiren ve piyasaya sunulabilir türden üye veya uluslararası mali örgütlerin tahvilleri olabilir. Yatırımda parası kullanılacak üyenin onayı alınmadan yatırım yapılamaz. Bu Hesabın işlemesinden doğacak masraflar Genel Kaynaklar Hesabından karşılanacak, ancak zaman zaman Özel Kullandırma Hesabından bu Hesaba masraf iadeleri yapılacaktır.

8. Kaynak Yenileme :

Değiştirilen Anlaşma kaynak yenileme konusunda farklı hükümler getirmektedir. Evvelce olduğundan farklı olarak kaynak yenileme, yalnızca bazı paraların kıt hale gelmesi (kıt para gerekçesi) hususundan öteye, gerek görüldükçe de yapılabilecektir. Fon, bundan böyle kaynak yenilenmesinde altın kullanmayacaktır. Fon, yalnızca bir üyeden, özel çekme hakları karşılığında kendi parasını satmasını istemeye yetkili kılınmıştır. Bu yetki aşağıda yazılı nedenlerle eski yetkiye oranla daha az kapsamlıdır.

(a) Fon, kaynak yenilemek için yalnızca Özel Çekme Hak Hakları Hesabına iştirakçi olan bir üyeden talepte bulunabilir. Yani bu Hesaba iştirakçi olmayan bir üyeden bir talepte bulunmak mümkün değildir.

(b) İştirakçi üyeden bu yönde yapılacak talebin bir limiti bulunmaktadır. Şöyle ki, iştirakçi üye, kendisine sağlanmış olan birikmiş özel çekme hakları tahsisinin 3 katını (kabul limiti) aşan bir tutarda özel çekme hakkı kabulüne zorlanamaz.

(c) Kaynak yenilemesi işlemine girişmeden önce Fon, rezerv ve ödemeler dengesi durumu güçlü ülkelerin özel çekme hakları sağlamakla yükümlü kılındığı «belirleme» ilkelerine gereken önemi vermelidir.

9. Yetki Dağılımı ve Nisaplar :

(a) Yetki Dağılımı :

Fon organları arasındaki yetki dağılımında iki yol belirlenmiştir. İlkine göre, yetkilerin verildiği veya bu yetkileri devretme hakkına sahip organlar doğrudan gösterilmiştir. İkinci olarak, belirli bir organa doğrudan devredilmeyip Fonun yetkileri olarak gösterilen yetkiler. Bunun sonucu olarak, açıkça Guvernörler Kuruluna verilmiş bir görev ancak bu Kurulca kullanılabilir, başka bir organa devredilemez, açıkça belirli bir organa verilmemiş yetkiler ise Guvernörler Kuruluna verilmiş sayılır ve kurul tarafından hangi organa devredileceği kararlaştırılır.

Değişiklik sırasında yukarıda anılan açıklık sağlandıktan başka, en etkin işleyişin sağlanması bakımından yetkilerin çoğu devredilmeye elverişli hale getirilmiştir. Ancak, yeni üyelerin kabulü, özel çekme hakları bölümünün tasfiyesi, Fonun tasfiyesi, değişiklik önerilerinin onaylanması ve Konseye yetki devri gibi konulardaki yetkiler doğrudan Guvernörler Kuruluna bırakılmıştır.

(b) Nisaplar :

aa) Kararlar için :

Genel ilke, kullanılan oyların çoğunluğu aranması olmakta, ancak bazı maddelerde belirli çoğunluklar öngörülmüş ise buna uyulmasıdır. Değiştirilen Anlaşmada özel çoğunluğun arandığı durumlar azaltılmıştır. Özel çoğunluklar % 70 ve % 85 olarak belirlenmiştir. İşlem yürütülmesine yönelik kararlar için düşük çoğunluk öngörülmüştür.

bb) Anlaşma değişikliği için :

Toplam oygücününün % 85'ine sahip olan üyelerin 2/3 ile karar vermeleri halinde değişiklik taslağı geçerlilik kazanabilecektir.

10. Örgütlenme ve Konsey :

Her Governör ve Yardımcısı için halen yürürlükte olan 5 yıllık görev süresi ilgili üyelerin yeniden atama veya seçme yapmalarına kadarki bir süre olarak değiştirilmektedir. Eğer Konseyin kurulması kararı alınır, Konsey de Governörler ve İcra Direktörleri Kurulları gibi Governörler Kurulu toplantısı yapılmasını isteyebilecektir.

Fon üyelerinin sayıca artmış olmaları nedeniyle, değiştirilen Anlaşmada Governörler Kurulu toplantısını isteyebilecek asgari üye sayısı 5'ten 15'e çıkarılmış, ayrıca toplam oygücünün % 25'ini temsil eden üyelere de aynı istemde bulunabilmesi olanağı sağlanmıştır. İcra Direktörlerinin sayısının artırılıp, azaltılabilmesi konusunda Governörler Kuruluna yetki verilmektedir.

Değiştirilen Anlaşma ile getirilen önemli bir yenilik de, toplam oygücünün % 85 çoğunluğu ile Konsey kurulabilmesi kararı alınabileceği hususudur. Konsey, şu anda uluslararası parasal reformu gerçekleştirmek görevi ile kurulmuş olan Geçici Komitenin (evvelce 20'ler Komitesi) devamı niteliğinde olacak ve Governörler Kurulunca devredilen yetkiler çerçevesinde yalnızca danışma değil, karar alıcı bir güce sahip olarak çalışacaktır. Yetkileri Governörler Kurulunca devredilenlere ek olarak D çizelgesinde yer alan görevlerden oluşacaktır. Bu görevler genel olarak şunlar olacaktır. Evrensel likiditedeki ayarlama süreci ve gelişmeler de dahil olmak üzere, uluslararası parasal sistemin gözetimi uyumu ve gelişme yolundaki ülkelere reel kaynak transferi, Governörler Kuruluna doğrudan devredilmemiş olan yetkiler Konseye devredilebilir, ancak Konsey İcra Direktörleri Kuruluna yetki devredemez. Konsey Governörler Kurulu kararlarına aykırı kararlar alamayacaktır. Konseyin politik sorumluluk üstlenmiş kişilerden oluşması nedeniyle «parçalı oy» kuralı benimsenmiştir. Yani bir konsey üyesi temsil ettiği hiçbir üyenin oyunu o üyelerin isteğine uygun yönde (olumlu, olumsuz, çekimsiz) kullanabilecektir.

11. Özel Çekme Hakları :

Değiştirilen Anlaşmada yer verilen en önemli değişikliklerden biri, bundan böyle özel çekme haklarının altın cinsinden ifade edilmemesidir. Değerleme yöntemini belirlemede Fon yetkili kılınmaktadır. Genel kaynaklar hesabında bulundurulmuş paralar özel çekme hakları cinsinden muhafaza edilecektir.

Özel çekme haklarının uluslararası parasal sistemde merkezi bir varlık haline gelmesini sağlamak amacıyla kullanım alanları genişletilmektedir. Yapılan bu değişiklikler şu başlıklar altında toplanabilir :

(a) Fon yalnızca bu hesaba iştirak edenlerle değil, özel çekme hakkı bulunduran diğer kuruluşlarla da işleme girişmeye yetkili kılınmıştır.

(b) Özel çekme hakları bulundurmaya yetkili kılınabilecekleri daha geniş resmi kuruluşlara teşmil edilmiş ve belirleme için % 85 oyçoğunluğu öngörülmüştür.

(c) Evvelce özel çekme hakkı bulundurmaya yetkili kılınan kuruluşlar yalnızca iştirakçi üyeler ile işleme girişmeye yetkili kılınmışlarken yeni Anlaşma ile kendi aralarında da işleme girişmeye yetkili kılınmışlardır.

(d) Özel çekme hakkı bulundurmaya yetkili kılınan kuruluşların işlemleri için öngörülen kayıt ve şartların belirtilmesi konusunda alınacak karar için % 85 oyçoğunluğu, kullanılan oyların çoğunluğuna indirilmiştir.

(e) Yeni Anlaşmada, iştirakçilerin birbirleriyle anlaşma suretiyle özel çekme hakkı işleminde bulunabilmeleri için Fondan yetki alınmasına gerek kalmamaktadır.

(f) Özel çekme haklarıyla yapılacak işlemlerde «eşit değer» ilkesine uygulanacaktır. Yani çeşitli paralarla yapılan alım - satımlar sonuçta özel çekme hakları olarak farklılık yaratmamalıdır.

(g) Fon, iştirakçilerin birbirleriyle anlaşarak özel çekme hakları ile yapılan işlemlere girmeleri sırasında «belirleme» kurallarına ve özel çekme hakları bölümünün etkin işleyişine uygun düşmeyen bir yön bulunup bulunmadığını izleyecek ve aykırı hareket eden iştirakçilerin özel çekme hakkı kullanma yetkilerini geçici olarak kaldıracaktır.

(h) Özel çekme hakları konusunda bir diğer iştirakçi ile Anlaşma yaparak işlemde bulunan bir iştirakçi, «ihtiyaç» gerekçesi olduğunu kanıtlamak yükümlülüğünde olmayacaktır.

(i) «İhtiyaç» gerekçesi olarak öne sürülecek hususlar basitleştirilmiştir.

(j) Evvelce Anlaşmadaki «fiilen konvertibl para» deyimini «serbestçe kullanılabilir para» olarak değiştirilmiştir.

(k) Rezerv ve ödemeler dengesi güçlü üyelerin özel çekme hakları karşılığında para sağlamalarına ilişkin yükümlülük kurallarının her anadevre sonunda değil, fakat herhangi bir zamanda gözden geçirilmesi veya değiştirilebilmesi mümkün kılınmıştır.

(l) Kullanılmış olan özel çekme haklarının geriye verilmesine ilişkin yeniden tesis yükümlülüğü kurlarını kabul etmek, değiştirmek veya kaldırmak konusunda - % 80 yerine % 70 oyoğunluğu ile - Fon yetkili kılınmıştır.

(m) Evvelce ücret oranı, faiz ve komisyon oranına sınırlama getirirken değiştirilen Anlaşmada - % 70 oyoğunluğu ile - faiz oranı ücret oranını etkiler duruma sokulmuştur.

Özel çekme haklarının kullanım yerleri değiştirilmiş Anlaşmada şu şekilde belirlenmektedir : a) Kota artışlarında iştirakçi tarafından, b) Kota azalışında Fon tarafından, c) İştirakçilerden diğer iştirakçilerin paralarının satılması veya satın alınmasında, d) Fon kaynaklarının yenilenmesinde, f) Net gelirin ve genel rezervin dağıtımında.

II. MADDE GEREKÇESİ

Uluslararası Para Fonu (IMF) Kota Artırımı Hakkında Açıklama :

Uluslararası Para Fonu kotaları her beş yılda bir gözden geçirilmektedir. Son olarak 1974 Nisan ayından beri devam etmekte olan fon kotalarının 6 ncı kez gözden geçirilmesi sonuçları şöyle özetlenebilir :

- (i) Toplam kotalar miktarı 29.2 milyar özel çekme hakkından (ÖÇH) 39 milyar ÖÇH'na yükseltilmiştir.
- (ii) 22 Mart, 1976 tarihi itibarıyla Fon'a üye olan 128 ülke kotaları % 33.6 arttırılmış olacaktır.
- (iii) Petrol ihraç eden ülke kotalarının payı iki katına (% 4.98 den % 9.88'e) çıkarılmıştır. Diğer gelişmekte olan ülke kotalarının payı değişmemektedir. (% 20.92). Gelişmiş ülke kotaları ise (% 72.23'den % 67.80)'e düşürülmüştür.
- (iv) Arttırımın, daha önce altın ile ödenmekte olan kısmını üye, özel çekme hakları ile, Fon tarafından belirlenmiş olan diğer ülke paraları ile veya kendi parası ile ödeyebilecektir.
- (v) Kotalardaki artış, 19 Şubat 1976 tarihinde, toplam kotaların 3/4'üne sahip üyelerin bu kararı kabul ettikleri tarihten veya Ana Sözleşme değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olacaktır.
- (vi) Kota arttırmaları için üyeler Fon'a yapacakları ödemeleri; kota artışları ile ilgili onaylarını Fon'a bildirdikleri veya Ana Sözleşme değişikliğini yürürlüğe girdiği tarihten 60 gün sonra gerçekleştirmek zorundadırlar.
- (vii) Bundan sonra yapılacak 7 nci kota arttırımının ise 9 Şubat 1978 tarihinde tamamlanması kararı alınmıştır.

Ülkemiz 11.3.1947 tarihinde 43 milyon dolarlık kota ile Uluslararası Para Fonu'na katılmıştır. 1967 ve 1970 yıllarında ülkemiz kotası 108 ve halen sahip bulunduğu 151 milyon dolara çıkarılmıştır. Uluslararası Para Fonu 1970 yılından bu yana hesaplarını özel çekme hakları cinsinden ifade etmekte olduğundan kotamız 151 milyon ÖÇH olmakta ve bu kota, toplam kotalar içerisinde % 0.52 oranını teşkil etmektedir.

Kotaların 6. kez gözden geçirilmesi sonucu ülkemiz kotası 151 milyon ÖÇH'dan % 33 oranında bir artış ile 200 milyon ÖÇH'na çıkarılmış olacaktır.

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) Sermaye Artırımı Hakkında Açıklama :

Dünya Bankası başlangıç sermayesi, 1 Temmuz 1944 tarihinde geçerli olan dolar kıymeti üzerinden 10 milyar ABD dolarıdır.

Bankanın nominal sermayesinde şimdiye kadar yapılmış olan arttırmalar şunlardır:

1. 1959 yılında, üye ülke paylarının iki katına çıkarılması amacıyla, 10 milyar dolarlık artırım.
2. 1959 yılında, 1 milyar dolarlık ek artırım.
3. 1963 yılında, 1 milyar dolarlık artırım.
4. 1965 yılında, 2 milyar dolarlık artırım.
5. 1970 yılında yeni üyelerin payları ve mevcut paylardaki artışlar için, 3 milyar dolarlık artırım.

Halen 27 milyar dolar olan banka nominal sermayesinin, 7 milyar dolar daha artırılması daha teklif edilmiştir. Bu artış, Uluslararası Para Fonu üyelerinin kotalarında yapılan artışlara paralellik taşımaktadır.

Ülkemizin Dünya Bankasındaki mevcut pay adedi 1 286 olup, bu pay toplam payların % 0,50'sini oluşturmaktadır. 1944 dolar değeri ile bu pay tutarı 128 600 dolara tekabül etmektedir. Öngörülen artışta ülkemizin katkısı 345 pay olarak belirlenmiştir. Dolar değeri olarak ise bu miktar, payların herbirini 1 000 (1944 yılı) ABD doları üzerinden toplam 34 500 000 dolar tutmaktadır. Artırımdan sonra ülkemizin bankadaki payı 1 631 adede ulaşacaktır.

Halen Dünya Bankasındaki oygücümüz 1 536 olup, toplam oygücünün % 0,53'ünü teşkil etmektedir. Artırımdan sonra bu oran aynen muhafaza edilmektedir.

III. MADDE GEREKÇESİ

Uluslararası Finansman Kurumu (IFC) Sermaye Artırımı Hakkında Açıklama :

Uluslararası Finansman Kurumu 1956 Temmuz ayında üye ülkelerin ekonomik gelişmelerini sağlamak amacı ile özel sektörü teşvik için kurulmuştur. Uluslararası Finansman Kurumu, gelişmekte olan ülkelerde özel sektör ile ortak kârlı yatırımlara girişir ve bu yatırımların;

1. Üye ülkenin gelişmesine katkıda bulunmasını,
  2. Kârlılık olasılığının yüksek olmasını,
- inceler.

Kurum, üye ülkelere kaynak, tecrübe ve teknik yardım sağlamaktadır.

Uluslararası Finansman Kurumu'nun nominal sermayesi, 1 000 dolar değerinde 110 000 paydan oluşmaktadır.

110 milyon dolar olan Kurumun nominal sermayesinin 1 000 dolar değerinde 540 000 ilave pay, ile 540 milyon dolar artırılması teklif edilmiştir. Bu artırım sonucunda Kurumun nominal sermayesi 650 milyon dolar olacaktır.

Bu artış, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) sermaye artışı ile aynı oranda gerçekleşecektir.

Ülkemizin Uluslararası Finansman Kurumundaki payı 476 bin dolardır. Bu miktar toplam sermaye payının % 0,44'ünü oluşturmaktadır. Artırım sonucunda sermaye payımızda 2 587'lik bir artış olacaktır. Sonuç olarak, 2 587 000 dolarlık bir artış ile toplam sermaye payımız 3 063 000 dolara ulaşmaktadır. (3 063 pay).

Oygücümüz, toplam oygücünün % 0,54'ünü teşkil etmektedir. Artırımdan sonra oygücümüz aynı kalmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/50
Karar No. : 2

22 . 2 . 1978

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair 5016 sayılı Kanuna ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde değişiklik yapılmasına dair Anlaşmanın uygun görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair Kanunun 798 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesini değiştiren 28 . 5 . 1970 tarih ve 1265 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair 6850 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ilgili bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakerelere olunmuştur.

Tasarı 9 . 11 . 1977 tarihinde Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Sayın Süleyman Demirel Hükümetince kararlaştırılmıştır.

Bilindiği üzere :

a) ULUSLARARASI PARA FONU : 1944 yılında kurulmuş olup, bugünkü üye sayısı 133'dür. Ülkemiz Fon Statüsüne 1947 yılında 5016 sayılı Kanun ile katılmış ve fon üyesi olmuştur.

Fonun gayesi; uluslararası para ilişkilerini geliştirmek, uluslararası ticareti dengili bir şekilde geliştirmek, üyeler arasında çok taraflı ödeme sisteminin tesisine ve kambiyo kısıtlamalarının kaldırılmasına yardımcı olmak, fon kaynaklarını üyelere tahsis etmek suretiyle güven sağlamak, üyelerin uluslararası ödemeler dengesindeki dalgalanmalarının süresini azaltmaktır.

Dünya ekonomisinin hızla gelişmesi, Dünya ticaretinin büyümesi artan ticaretin finansmanı için mevcut rezervler yetersiz kalmış bu ise likidite sıkıntısına yol açmıştır.

Fon kaynaklarının kullanılmasında üyelerin kotaları anaunsurdur.

1966 tarihinde 798 sayılı Kanunla Ülkemiz IMF'deki kotamızı 108 milyon SDR'ye çıkarmış, 1970 tarihinde ise 1265 sayılı Kanunla kotamız 151 milyon SDR'ye ulaşmıştır. SDR (SPECIAL DRAWING RIGHT) «Özel Çekme Hakları» Uluslararası ödemelere esas bir ölçü birimi olup değeri ABD Doları değerine yaklaşıktır. Dünya ticaretinde etkin 16 ülke parasının bir bileşkesidir.

Kota artırımı ile ülkelerin IMF'ye yapacakları ödemeler Fonun likiditesini artıracak ve üyelere yeni kolaylıklar sağlanabilecektir.

Fon değişikliği onaylanmadığı takdirde 364 milyon Dolar, kotamız 240 milyon Dolar artırıldığı ve Fon statüsü değişikliğini onayladığımız zaman ise 468 milyon Dolar kredi alabileceğiz demektir.

IMF'nin açtığı krediler 15 - 20 yıl gibi vadeli, ilk üç yılı ödemesiz, 4, 5 ve 6 ncı yıllarda % 3 faiz bilahara faiz hadleri vadeler uzadıkça artarak en çok % 8,5'a çıkıyor.

b) ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI (İBRD) - (Dünya Bankası) :

Üye ülkelerin 2 nci Dünya Savaşı sonrası imar ve kalkınma çalışmalarını, bir finansman kurumunun yardımıyla desteklemek düşüncesiyle 10 milyar ABD Doları sermayeyle 1945 yılında kurulan Bankaya Ülkemiz Uluslararası Para Fonu ile birlikte 1947 yılında 5016 sayılı Kanunla 86 milyon ABD Doları ile katılmıştır.

Para Fonunda olduğu gibi bu kuruluş da üye ülkelerin sermaye paylarının günün ekonomik şartlarına göre artırılması zarureti doğmuş ve çeşitli yıllardaki artırımlarla bugünkü nominal sermaye 27 milyar ABD Dolarına yükselmiştir.

Ülkemizin Dünya Bankasındaki mevcut pay adeti 1 286 olup toplam payların % 0,50 sini oluşturmaktadır. 1944 Dolar değeri ile pay tutarı 128 600 000 Dolara tekabül etmekte, öngörülen 345 pay artışı ile Ülkemizin Bankadaki payı 1 631 adete ulaşacaktır.

Bankanın sermayesi yükseldiği takdirde, Bankanın kredi açma imkânları da artacağı tabiidir.

c) Uluslararası Finansman Kurumu (IFC) :

1956 yılında Dünya Bankasının bir fiyali olarak kurulmuş olup halen 107 üyesi bulunmaktadır. Ülkemiz 1956 tarihinde 6850 sayılı Kanunla Bankaya katılmış, 476 000 ABD doları ile de katkıda bulunmuştur.

Kurum, yardım alan üyenin Hükümetinin geri ödeme garantisi olmadan yatırım yapar ve her türlü uzun vadeli krediler sağlar.

IFC'nin üyeleri tarafından sağlanmış sermayesi 110 milyon ABD dolarıdır. Kurum yalnızca özel sektöre yatırımlarının gelişmesini hızlandırmak için kredi açar, proje geliştirmesi, sermaye piyasasının büyümesi ve sermaye ihraç eden ülkelerde gelişme yolundaki ülkelerdeki girişimlere yatırım yapmak temayülünün doğmasını sağlama gibi görevleri yerine getirir.

Yatırım Bankası olarak ve kalkınma kurumu olarak uzun vadeli (15 - 20) yıl ve en fazla % 10,5'a varan faiz hadleriyle kredi verir.

Uluslararası Finansman Kurumundan gayrisafi taahhütleri itibarıyla Türkiye Brezilya'dan sonra ikinci sırada yer alarak en büyük krediyi sağlamıştır.

Artırım sonucu kurumun nominal sermayesi 110 milyon dolardan 650 milyon dolara çıkacak, Ülke-
mizin 476 bin dolar olan payı da 3 063 000 dolara ulaşacaktır.

Bu zamana kadar Ülkemizdeki çeşitli sınai, endüstriyel ve turistik 13 özel teşebbüsümüz Kurumun kre-
dilerinden istifade etmişlerdir.

Yukarıda faydalarını arz ettiğimiz tasarının tümü Komisyonumuzca prensip olarak kabul edildikten
sonra maddelerin tetkikine geçilmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinin yeniden bazı maddelerinin
değiştirilmesi Ana Sözleşmeye bazı maddeler eklenmesine dair Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce metinleri
onaylanmıştır, denilmektedir.

31.5.1963 tarih ve 244 sayılı «Milletlerarası andlaşmaların yapılması, yürürlüğü ve yayınlanması ile
bazı andlaşmaların yapılması için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi hakkında Kanun» un onaylanmasının
uygun bulunması kanunu başlığı altındaki 2 nci maddesinde Milletlerarası Andlaşmaları Onaylama veya
bu andlaşmalara katılma, onaylama veya katılmanın bir kanunla uygun bulunmasına bağlıdır hükmü geti-
rilmiştir. Bu kanunla ve Yüce Meclislere sevk olunan Andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğu hak-
kındaki kanunlarla paralelligi temin etmek maksadına matuf olarak (onaylanmıştır.) kelimesi «onaylanması
uygun bulunmuştur.» şeklinde Komisyonumuzca düzeltilmiş ve madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 2, 3, 4 ve 5 nci maddeleri uygun görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Konunun önem ve müstaceliyetine binaen havalesi gereğince Plan Komisyonunda öncelikle görüşülmesi
temennisiyle Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Muğla
Zeyyad Mandalinci

Sözcü
Ankara
Necati Gültekin

Kâtip
İzmir
Şinasi Osma
İmzada bulunamadı

Aydın
Selâmi Gürgüç

Balıkesir
Sadullah Usumi

Edirne
Cavittin Yenel

Elazığ
Celal Ertuğ

Erzurum
Giyasettin Karaca

İstanbul
Haluk Ülman

Kayseri
Mehmet Zeki Okur

Kocaeli
Turan Güneş

Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Plan Komisyonu
Esas No. : 1/50
Karar No. : 5

27.2.1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza sevk edilen «Milletlerarası Para Fonu ile, Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine dair 5016 sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmasının Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine dair Kanununun 798 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesini Değiştiren 28.5.1970 tarih ve 1265 sayılı Kanununun 1 nci ve 2 nci Maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine dair 6850 sayılı Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı» ve önhavalesi uyarınca Dışişleri Komisyonu raporu Maliye Bakanının da katıldığı toplantıda incelendi ve görüşüldü :

1) Uluslararası Para Fonu (IMF) 1944 yılında kurulmuş olup, üye sayısı halen 133'tür. Ülkemiz Fon Statüsünü 1947 yılında 5016 sayılı Kanunla kabul etmiş ve Fon üyesi olmuştur.

IMF'in amacı, uluslararası para ilişkilerini ve uluslararası ticareti dengeli bir şekilde geliştirmek, üyeler arasında çok taraflı ödeme sisteminin tesisine ve kambiyo kısıtlamalarının kaldırılmasına yardımcı olmak, öz kaynaklarını üyelere tahsis etmek suretiyle, üyelerin ödemeler dengesindeki dalgalanmalarının süresini ve şiddetini azaltmaktır.

Dünya ekonomisinde ve ticaretindeki gelişmeler karşısında mevcut rezervler yetersiz kalmış, bu ise likidite sıkıntısına yol açmıştır.

Üyelerin kotaları, Fon (IMF) kaynaklarından yapılacak kullanımlardaki büyüklükleri saptamada esas olarak alınmaktadır.

Kota artırımı ile ülkelerin IMF'ye yapacakları ödemeler Fonun likiditesini artıracak ve üyelere yeni kolaylıklar sağlanabilecektir.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ekonomik koşullar, uluslararası para sisteminde kalmasını kaçınılmaz kıldığından ve bir başka seçeneğin bulunmadığı da belirlendiğinden, artırılan IMF'ye katılma payının ödenmesi gerekli görülmektedir.

Fon (IMF) statü değişikliğini onayladığımız takdirde Fon kaynaklarından kullanma olanağımız 122 milyon dolar artacaktır.

2) Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD - Dünya Bankası) :

Üye ülkelerin II nci Dünya Savaşı sonrası imar ve kalkınma çabalarını bir finansman kurumunun yardımıyla desteklemek düşüncesiyle 1945 yılında hukuken kurulan Bankaya ülkemiz 1947 yılında 5016 sayılı Kanunla üye olmuştur.

Para Fonunda olduğu gibi, bu kuruluşta da üye ülkelerin sermaye paylarının günün ekonomik şartlarına göre artırılması zorunluluğu doğmuş ve çeşitli yıllardaki artırımlarla bugünkü nominal sermaye 27 milyon ABD dolarına çıkarılmıştır.

Bankanın,

Öngörülen sermaye artışı 7 milyar ABD dolarıdır. Bu takdirde ülkemizin Bankadaki payı 345 pay artışı ile 1 631 adete ulaşmakta ve artış katkısı olarak 170 000 ABD doları ödememiz gerekmektedir.

Bankanın sermayesi yükseldiği takdirde, kredi açma olanaklarının da artacağı doğaldır.

3) Uluslararası Finansman Kurumu (IFC) :

Dünya Bankasının bir fiyali olarak 1956 yılında kurulmuş olup, halen 107 üyesi vardır. Ülkemiz 6850 sayılı Kanunla 1956 tarihinde Kuruma üye olmuştur.

Kurum, özel sektör yatırımlarının gelişmesini hızlandırmak için kredi açar, proje geliştirmesi, sermaye piyasasının büyümesi ve sermaye ihraç eden ülkelere gelişme yolundaki ülkelerdeki girişimlere yatırım yapma eğiliminin doğmasını sağlama gibi görevleri yerine getirir.

Öngörülen artırım sonucu Kurumun nominal sermayesi 110 milyon ABD dolarından 650 milyon ABD dolarına çıkacak ve böylece ülkemizin 476 000 dolar olan payı 2 587 000 \$'lık bir artışla 3 063 000 dolara ulaşacaktır.

Kuruma fiilen ödememiz gereken miktar ise 11 000 ABD dolarıdır.

Kurumun gayri safi taahhütleri itibarıyla Türkiye, Brezilya'dan sonra ikinci sırada yer almakta ve bu haliyle ülkemizdeki çeşitli sanayi ve turistik 13 özel teşebbüs Kurum kredilerinden yararlanmış bulunmaktadır.

Böylece yararlarına değindiğimiz yasa tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve görüşmelere Dışişleri Komisyonunun metni esas alınarak, maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Dışişleri Komisyonunun 1 nci maddesi ile tasarının 2, 3, 4 ve 5 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

1978 Mart ayı sonuna kadar tasarı yasallaşmadığı takdirde, ülkemizin kota ve sermaye artışlarından yararlanma olanağı ortadan kalkacaktır.

Bu nedenle yasanın Genel Kurullarda öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun olurlarının sağlanması için, Yüksek Başkanlığa sunulur.

Saygılarımızla.

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Başkanvekili
Aydın
Muharrem Sökeli

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum

Kâtip
Trabzon
Ertöz Vahit Suiçmez

Adana
M. Kemal Küçüktepepınar

Ankara
Sebati Ataman

Artvin
Mehmet Balta

Balıkesir
Necati Cebe

Bolu
Halûk Karabörklü

Eskişehir
İsmet Angı

İstanbul
Ali Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün
İmzada bulunamadı

İzmir
Süleyman Genç
İmzada bulunamadı

Kars
Doğan Araslı

Kastamonu
Sabri Tıǧlı

Kırklareli
Mehmet Dedeoǧlu

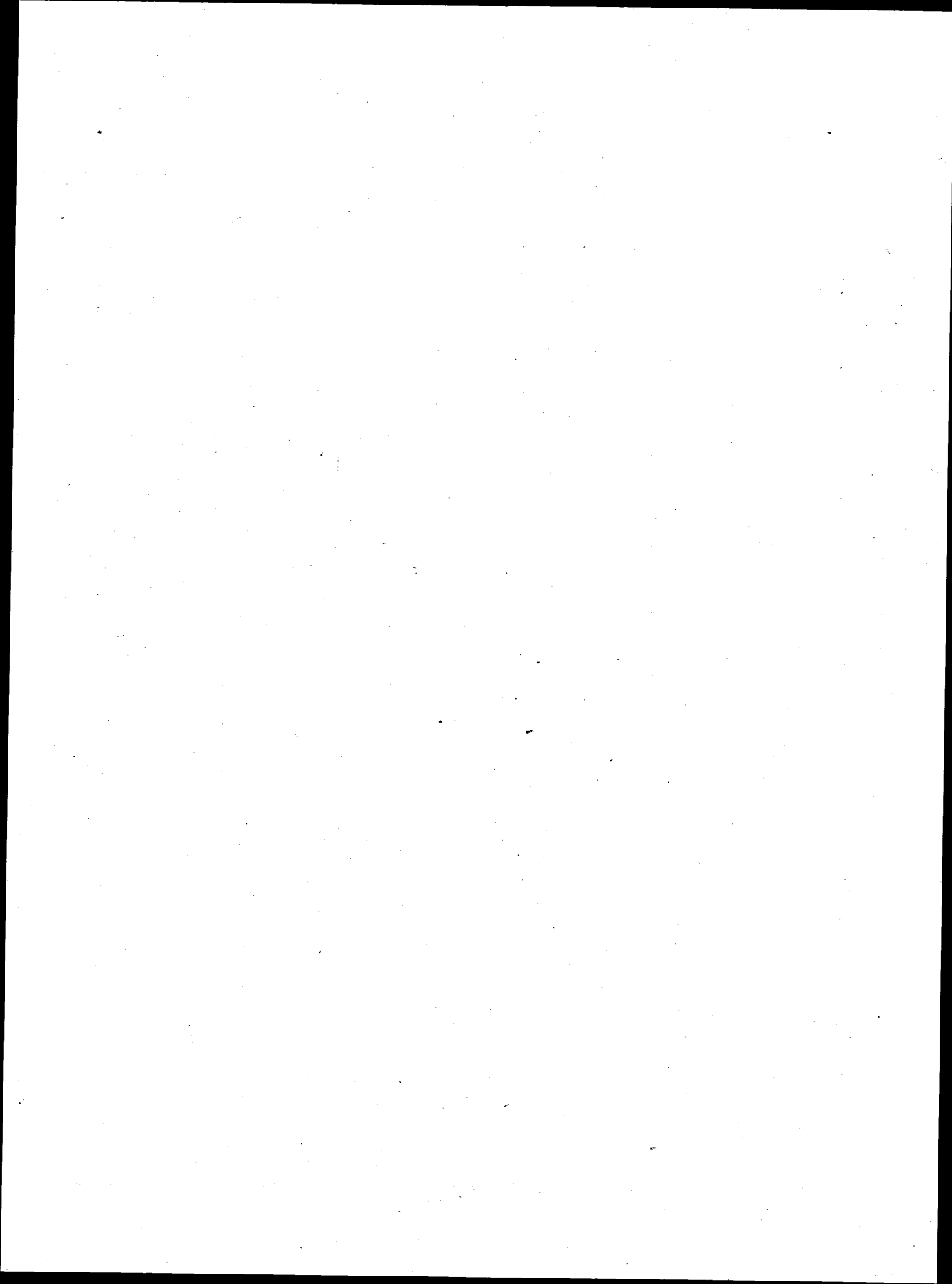
Konya
Yücel Akıncı

Nevşehir
Y. Kemal Yüksekli

Siirt
Nebil Oktay

Sivas
Azimet Köylüoǧlu

Zonguldak
Avni Gürsoy

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 5016 Sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmasının Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanununun 798 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesini Değiştiren 28 . 5 . 1970 Tarih ve 1265 Sayılı Kanununun 1 nci ve 2 nci Maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 6850 Sayılı Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı (*)

MADDE 1. — 19 . 2 . 1947 tarihli ve 5016 sayılı Kanuna ek olup, ek ve değişiklik yapılmasına dair Anlaşması 28 . 5 . 1970 tarihli ve 1265 sayılı Kanununun 1 nci maddesi ile onaylanan Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinin yeniden bazı maddelerinin değiştirilmesi ve Anasözleşmeye bazı maddeler eklenmesine dair Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce metinleri onaylanmıştır.

MADDE 2. — 5016 sayılı Kanununun 7335, 798 ve 1265 sayılı kanunlarla değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Milletlerarası Para Fonu ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak yerine getirilebilir. Ancak, bu avansların toplamı, Milletlerarası Para Fonu için 200 000 000 özel çekme hakkı karşılığını ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası için 1 Temmuz 1944 tarihinde geçerli (ağırlık ve safliktaki) 163 000 000 Amerika Birleşik Devletleri Doları karşılığını geçmez.»

MADDE 3. — 6850 sayılı Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 2. — Milletlerarası Finansman Kurumuna yapılması gereken ödeme, gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak yerine getirilebilir. Ancak bu avansların toplamı bu Kurum için 3 063 000 Amerika Birleşik Devletleri Doları karşılığını geçemez.»

(*) Tasarı konusu Anasözleşme çok hacimli olduğu için bastırılmamıştır. Sayın üyelerin tetkik edebilmeleri için, siyasi parti gruplarında, Meclis Kütüphanesinde ve kanun dosyasında Anasözleşme örneği bulunmaktadır.

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĐİŐTİRİŐİ

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 5016 Sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmasının Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun 798 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesini Değiştiren 28 . 5 . 1970 Tarih ve 1265 Sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci Maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 6850 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 19 . 2 . 1947 tarihli ve 5016 sayılı Kanuna ek olup, ek ve değişiklik yapılmasına dair Anlaşması 28 . 5 . 1970 tarihli ve 1265 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile onaylanan Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinin yeniden bazı maddelerinin değiştirilmesi ve Anasözleşmeye bazı maddeler eklenmesine dair Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce metinlerinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN DEĐİŐTİRİŐİ

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 5016 Sayılı Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmasının Uygun Görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun 798 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesini Değiştiren 28 . 5 . 1970 Tarih ve 1265 Sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci Maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair 6850 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>A. Fırkeş</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı <i>S. A. Emre</i>	Devlet Bakanı <i>S. Somuncuoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>	Adalet Bakanı <i>N. Cevheri</i>
Milli Savunma Bakanı <i>Dr. S. Bilgiç</i>	İçişleri Bakanı <i>Prof. Dr. K. Özal</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>N. Menteşe</i>	Bayındırlık Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Ticaret Bakanı <i>Dr. A. O. Güner</i>	Şağ. ve Sos. Yrd. Bakanı <i>C. Gökçek</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>G. Sazak</i>	Gıda - Tar. ve Hay. Bak. <i>F. Adak</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Doç. Dr. Y. Ergenekon</i>	Çalışma Bakanı <i>Dr. İ. F. Cumalıoğlu</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı Y. <i>M. R. Kutan</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>K. İnan</i>	Turizm ve Tan. Bakanı <i>İ. C. Ege</i>	İmar ve İşkân Bakanı <i>M. R. Kutan</i>
Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>T. Yücel</i>	Orman Bakanı <i>S. Savcı</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>Ö. Şakar</i>	Kültür Bakanı <i>A. Akyol</i>
Sosyal Güvenlik Bakanı <i>T. Kapanlı</i>			

(Dışişleri Komisyonunun Değiştirişi)

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plan Komisyonunun Değiştirişi)

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Name	Address	City	State
John Doe	123 Main St	New York	NY
Jane Smith	456 Elm St	Los Angeles	CA
Bob Johnson	789 Oak St	Chicago	IL
Alice Brown	101 Pine St	Houston	TX

The following information was obtained from the records of the Department of Social Services, State of New York, for the period of January 1, 1960, to December 31, 1960.

The total number of cases reported during this period was 1,234. The majority of these cases were reported by the local health departments and the State Department of Health.

The following table shows the distribution of cases by county:

County	Number of Cases
Albany	12
Albany	15
Albany	18
Albany	22
Albany	28
Albany	35
Albany	45
Albany	55
Albany	65
Albany	75
Albany	85
Albany	95
Albany	105
Albany	115
Albany	125
Albany	135
Albany	145
Albany	155
Albany	165
Albany	175
Albany	185
Albany	195
Albany	205
Albany	215
Albany	225
Albany	235
Albany	245
Albany	255
Albany	265
Albany	275
Albany	285
Albany	295
Albany	305
Albany	315
Albany	325
Albany	335
Albany	345
Albany	355
Albany	365
Albany	375
Albany	385
Albany	395
Albany	405
Albany	415
Albany	425
Albany	435
Albany	445
Albany	455
Albany	465
Albany	475
Albany	485
Albany	495
Albany	505
Albany	515
Albany	525
Albany	535
Albany	545
Albany	555
Albany	565
Albany	575
Albany	585
Albany	595
Albany	605
Albany	615
Albany	625
Albany	635
Albany	645
Albany	655
Albany	665
Albany	675
Albany	685
Albany	695
Albany	705
Albany	715
Albany	725
Albany	735
Albany	745
Albany	755
Albany	765
Albany	775
Albany	785
Albany	795
Albany	805
Albany	815
Albany	825
Albany	835
Albany	845
Albany	855
Albany	865
Albany	875
Albany	885
Albany	895
Albany	905
Albany	915
Albany	925
Albany	935
Albany	945
Albany	955
Albany	965
Albany	975
Albany	985
Albany	995
Albany	1005
Albany	1015
Albany	1025
Albany	1035
Albany	1045
Albany	1055
Albany	1065
Albany	1075
Albany	1085
Albany	1095
Albany	1105
Albany	1115
Albany	1125
Albany	1135
Albany	1145
Albany	1155
Albany	1165
Albany	1175
Albany	1185
Albany	1195
Albany	1205
Albany	1215
Albany	1225
Albany	1234